

OVER BOM'MEN, VLIEG

DE PRAATJESMAKERS IN DE TWEDE KAMER SLEEPTEN ZICHZELF VROEGER OOK GEWOON IN EEN UITGELUBBERDE TRUI RICHTING COLLEGE BANK. MÉT WALLEN EN EEN KATER.

Tekst: Carolien Dircken & Maaïke Wijnstra Tekst: Niels Kalk/Shop Around!

Voor pampus in collegebanken

'Ik hoefde geen bijbaan te hebben', zegt **Agnes Kant**, kamerlid voor de SP. Dat klinkt ongelooflijk? Jij was dan ook waarschijnlijk niet eens geboren toen ze in Nijmegen haar bul gezondheidswetenschappen ondertekende. Binnen vier jaar had ze de zware studie afgerond en sloeg ze de deur van haar studententijd achter zich dicht. 'Vier jaar klinkt natuurlijk erg braaf', zegt ze. 'Maar ik kon me helemaal op mijn studie richten. Dat was ook wel nodig met zo'n veertig contacturen per week, en daarnaast nog erg veel zelfstudie. Een bijbaan was niet nodig omdat er een redelijke basisbeurs was.' Reden om op te komen voor studentenrechten had ze dan ook niet. 'Er was weinig loos eind jaren tachtig. We hadden als studenten onderling geen verhitte discussies over de maatschappij of politiek. Niet voor niets staat de generatie bekend als de generatie Nix. Ik had wel behoefte te praten over de maatschappij en werd uiteindelijk actief lid van de SP. Maar dat gebeurde pas aan het eind van mijn studie.' Wat deed ze dan tussen het keiharde studeren door? 'Ik ging uit natuurlijk. Meestal was het op donderdagavond goed raak en zat ik vrijdag voor pampus in de college-

RÖSTI EN TUIGEN POETSEN

POLITICI OVER HUN STUDENTENTIJD

banken. Dan had ik het weekend om bij te komen en daarna begon het harde studeren weer. De kroegen waar we heen gingen, verschilden per week, van alternatief tot flitsende bling-bling disco's. Sporten deed ik ook. Het was ideaal om tussen de colleges door gratis te BOM'men – bewegen op muziek. Stonden we daar met zwetende studenten te dansen in de gymzaal van het sportcentrum.' Agnes Kant gelooft dat het studeren de afgelopen decennia wel moeilijker is geworden. 'Bijna iedereen moet erbij werken, tenzij je heel rijke ouders hebt. En de druk om je studie op tijd af te ronden, wordt ook groter door al die maatregelen en het gebrek aan geld. De SP wil dan ook de studiefinanciering verhogen en is tegen de leerrechten.'

De politie verwachtte relschoppers

Tien jaar deed **Alexander Pechtold**, lijsttrekker van D'66, over zijn studie kunstgeschiedenis in Leiden: 'Ik werkte al jaren en zat in de gemeenteraad. Mijn scriptie bleef ik voor me uit schuiven. Tot mijn vrouw – toen mijn vriendin – in 1996 vond dat het tijd werd om die in te leveren. Uiteindelijk heb ik tien jaar ingeschreven gestaan, waarvan ik zes jaar écht met mijn studie ben bezig geweest.'

Niet alleen de serieuze politiek leidde af van de studie. Alexander Pechtold was ook druk met vereniging Minerva. 'Maar het feesten, borrelen en samenzijn met clubgenoten was goed te combineren met mijn studie. Ik heb het idee dat ik meer heb geleerd van het studentenleven buiten de collegebanken. Het zelfstandige van op kamers wonen, het omgaan met huis- en clubgenoten, dat staat me allemaal nog het meeste bij. Met ►►

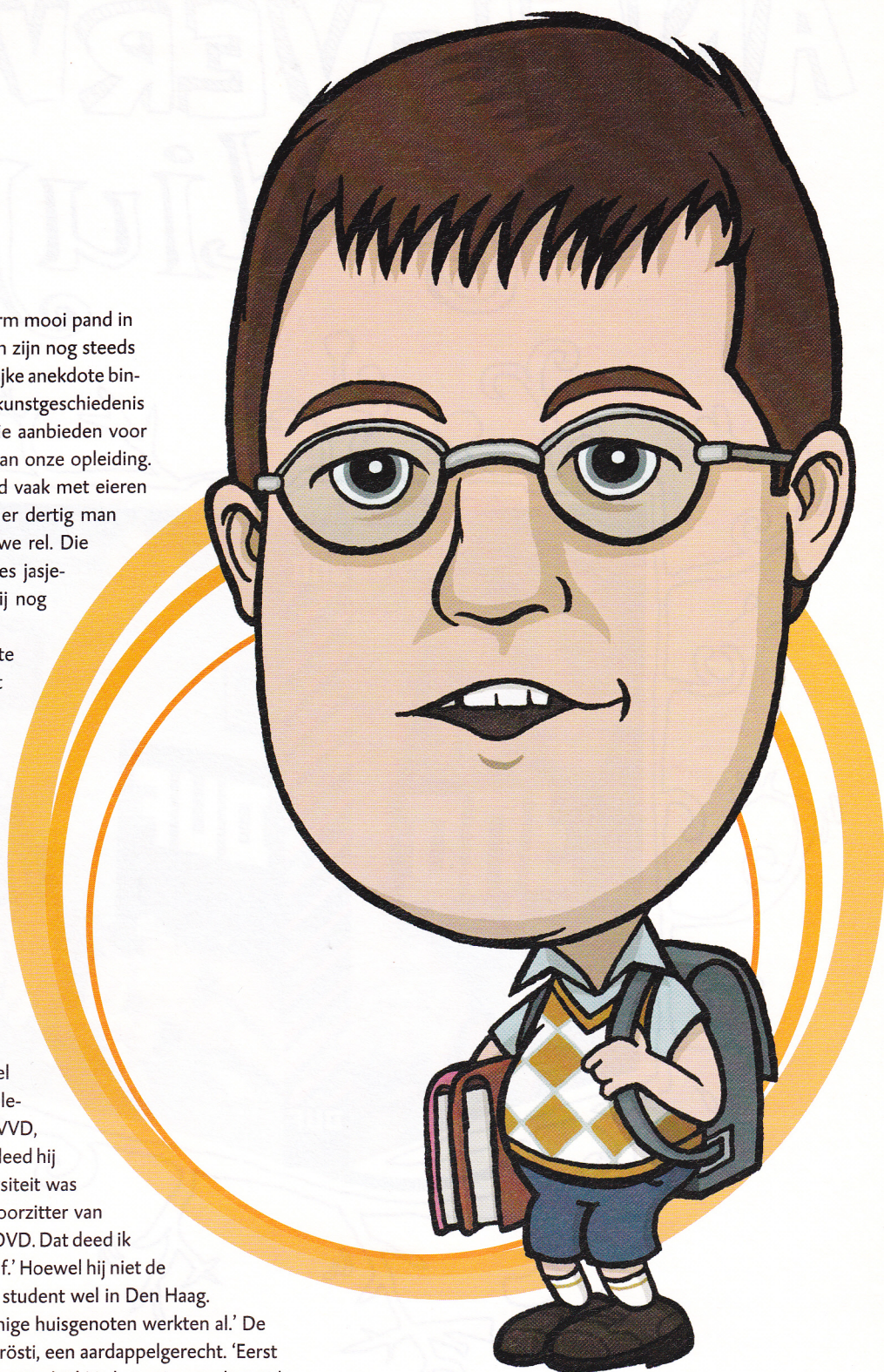

zeven mannen woonden we in een enorm mooi pand in het centrum. We deelden lief en leed en zijn nog steeds bevriend.' Toch ligt zijn meest opmerkelijke anekdote binnen de studiesfeer: 'Met drie studenten kunstgeschiedenis wilden we minister Deetman een petitie aanbieden voor een investering in het prentenkabinet van onze opleiding. Die man lag onder vuur in die tijd, werd vaak met eieren bekogeld. Toen we aankwamen, stond er dertig man politie te wachten, klaar voor een nieuwe rel. Die kwam natuurlijk nooit. Wij waren, netjes jasje-dasje, al binnen bij die minister toen zij nog stonden te wachten op boze studenten.' Iemand die zo intensief deel uitmaakte van het Leidse studentenleven heeft natuurlijk ook anno 2006 een duidelijke mening over het hoger onderwijs. 'Het systeem moet minder bureaucratisch. We moeten investeren in een leven lang leren en zorgen dat studenten makkelijk naar het buitenland kunnen. Die studiebeurs omhoog? Met een bijbaan en een lening redden studenten het echt wel.'

Pianospelen als beroep

Zijn medestudenten zullen gek hebben opgekeken toen ze hem op televisie zagen voor de VVD. 'Ik wilde niet zo snel in de politiek. Eerst wilde ik het bedrijfsleven in.' **Mark Rutte**, lijsttrekker van de VVD, studeerde geschiedenis in Leiden. Daar deed hij acht jaar over. 'Na vier jaar op de universiteit was ik toe aan mijn scriptie. Toen werd ik voorzitter van de jongerenvereniging van de VVD, de JOVD. Dat deed ik drie jaar. Daarna maakte ik mijn scriptie af.' Hoewel hij niet de Haagse politiek in wilde, woonde hij als student wel in Den Haag. 'Het is geen universiteitsstad, dus sommige huisgenoten werkten al.' De lijsttrekker was gerenommeerd om zijn rösti, een aardappelgerecht. 'Eerst aardappels koken, dan bakken en kaas en ui erbij.' Na het eten was het tijd om naar zijn favoriete Belgische cafeetje te gaan. 'Daar dronk ik rode wijn of een Belgisch biertje.'

Naast studeren, uitgaan en voorzitter zijn, had hij tijd voor een bijbaantje. 'Ik gaf pianoles. Later begeleidde ik ook koortjes.' Pianospelen was iets waar Mark Rutte graag echt zijn werk van had gemaakt. Toch koos hij voor de studie geschiedenis. 'Het is een mooi vak en op de lagere school had ik al docenten die heel enthousiast konden vertellen over de oudheid.' Ook op de universiteit had hij niet te klagen over de bevoegenheid van de docenten. 'Een docent speelde hele Griekse veldslagen na. Dan zat de collegezaal vol.' Dat wil Rutte graag meer zien. 'We moeten het lesgeven weer teruggeven aan de docenten. Al die managementbanen schrappen en zorgen dat we de studenten bij hun strot grijpen als ze kiezen voor een vak.'

Ploeteren met typemachines

Het zal verbazen dat onze minister-president **Jan Peter Balkenende** zichzelf nadrukkelijk niet het braafste jongetje van de klas vond. Of hij echt een haibaai was, valt ook te bezien. Hij kreeg het immers wel voor elkaar om binnen acht jaar twee studies af te ronden. Eerst leerde hij jaartallen en zat hij met zijn neus in de boeken tijdens een studie geschiedenis. Daarna ging hij meteen door voor een bul in de rechten.

Balkenende moest voor zijn opleiding naar Amsterdam verhuizen, beide studies volgde hij aan de Vrije Universiteit. Van een Zeeuws dorpje tussen de akkers en de koeien, ging hij naar een flat onder een landingsbaan van Schiphol. 'Kapelle is heel wat anders dan Amsterdam, maar het stadsleven beviel me wel.' Hij mag dan nu in een riante villa wonen, dat was niet altijd zo. 'Ik woonde in een studentenflat, met veertien huisgenoten.'

Al was hij geen echte kroegtijger, regelmatig maakte hij cafés in de Jordaan onveilig. 'Ik dronk graag een vaasje.' Om de biertjes te betalen, stak Jan Peter Balkenende zijn handen uit de mouwen. 'Ik maakte vliegtuigen schoon. Later ben ik student-assistent geworden.' Met een schuin oog naar de student van nu: 'Ik ben jaloers op alle mogelijkheden die je hebt via automatisering en internet. Ik heb heel wat zitten ploeteren met typemachines. Het is nu ook veel eenvoudiger om in het buitenland te gaan studeren dan toen. Wij hadden het voordeel langer te kunnen studeren, maar dat was vaak niet de beste garantie om goed terecht te komen.' Zijn eigen partij, het CDA, ziet Nederlandse studenten later graag uitvliegen. 'Ze hebben belang bij goede opleidingen, zodat ze ook internationaal de concurrentie aankunnen. Iets meer competitie mag dus.'

'In Turkije is studeren een levenszaak'

'Overdag zat ik regelmatig in café de Bruine Boon te studeren. Een smoezelig bruin cafeetje met veel geroezemoes, ik kan goed werken in een drukke omgeving.' Tweede op de lijst van de PvdA, **Nebahat Albayrak**, omschrijft haar studententijd als 'snel en leuk.' In zes jaar tijd rondde ze haar studie internationaal en Europees recht af aan de Universiteit van Leiden. 'Ik wist al gauw dat ik naar Leiden wilde, omdat de faculteit voor internationaal recht heel goed is.' De medestudenten van de politica wisten haar altijd te vinden in de aanloop naar een tentamen. 'Ik bezocht de colleges trouw. Mijn collegeverslagen werden veelvuldig gekopieerd. Als ik er geld voor had gevraagd, was ik nu binnen geweest.' Ondanks haar brave imago schrok Albayrak niet terug voor een kroegbezoek. Uitgaan deed ze vooral in Rotterdam, de stad waar ze woonde. 'Ik ging veel naar de MTV-party's.' Op kamers gaan, was niet nodig. 'Ik kon in Rotterdam blijven wonen, had mijn sociale leven daar. Eerst reisde ik met de trein, later kreeg ik een auto van pa.'

Aan studeren en party's besteedde Albayrak veel tijd, maar ook aan bijbaantjes. 'Ik heb altijd gewerkt naast mijn studie. Alle musea van Rotterdam ken ik op mijn duimpje, want ik werkte als suppoost. Dat was een relaxte baan, vooral als ze niet te streng waren. Dan nam ik mijn studieboeken mee. Dat mocht niet altijd, maar dan deed ik het stiekem en bleef ik uit de buurt van camera's.' Een jaar bracht ze door in Ankara, Turkije. 'Ik ontdekte daar dat ik altijd flierefluitend had kunnen studeren. In Turkije is studeren een levenszaak: als je het niet doet, krijg je later weinig kansen.' Vergeleken met toen heeft de Nederlandse student het nu wel zwaarder. 'Er is nu meer druk om snel en meer te presteren en ik heb ook de indruk dat het financieel lastiger is. Toen was het makkelijker, maar daar werd ook misbruik van gemaakt. Enige druk is wel nodig.' De Partij van de Arbeid wil er vooral voor zorgen dat iedereen die dat wil, ook kan studeren. 'Het moet geen elite-aangelegenheid worden.'

